

De fyra kompetensområdena för förskollärare

Martina Norling
Programansvarig Förskolläraryrket
martina.norling@oru.se

De fyra kompetensområdena

Förskollärare har ett stort och viktigt uppdrag som kräver kunskaper och förmågor inom en rad olika områden.

- Genom **omsorg och lek lägger de grunden för barnens livslånga lärande och utveckling**. De är viktiga aktörer i att främja demokratiska värderingar och utveckla kunskaper som bidrar till en hållbar samhällsutveckling.
- Förskolläraryrket ska ge **studenterna möjlighet att bilda sig och utveckla kunskaper och förmågor för att möta yrkeslivets högt ställda krav**, och därtill ge dem verktyg att fortsätta sin professionsutveckling i sitt yrkesutövande.
- Texterna beskriver fyra kompetensområden (ledande-, undervisningsskicklige-, ämneskunnige-, och lärande förskolläraren) för förskolläraryrket vid Örebro universitet. Förskolläraryrket är komplext och i det vardagliga arbetet använder **förskollärare många olika kompetenser samtidigt**.

Under de verksamhetsförlagda delarna av utbildningen ska texterna för respektive område **användas som utgångspunkt för kontinuerliga formativa samtal och reflektioner mellan student och handledare**.

<https://www.oru.se/globalassets/oru-sv/utbildning/lararutbildning/vfu/kurser-och-vfu-schema/ht24/forped-vii/fyra-kompetensomraden-for-forskollararprogrammet.pdf>

De fyra kompetensområdena

Den **ledande**
förskolläraren

Den **undervisnings-**
skicklige
förskolläraren

Ämneskompetens
Didaktisk kompetens
Utbildningsvetenskapligt kompetens

Den **ämneskunnige**
förskolläraren

Den **lärande**
förskolläraren

De fyra kompetensområdena

Den ledande förskolläraren

Den ledande förskolläraren,

- skapar ett inkluderande klimat som präglas av gemenskap, trygghet och omsorg.
- inkännande och gränssättande vuxen som på ett empatiskt och konstruktivt sätt kan förebygga och hantera konflikter.
- förstår sitt uppdrags omfattning och gränserna mellan det personliga och det privata.
- bjuder in till samarbete och dialog med vårdnadshavare och kan samarbeta med andra professioner i och utanför förskolan.
- visar engagemang för barns rättigheter och inflytande i utbildningen.
- reflekterar över ledarskapets betydelse för barns lek och lärande, samt deras emotionella, sociala och fysiska utveckling.
- har kunskaper och förmågor att leda andra vuxnas processer i förskolan.
- den ledande förskolläraren är medveten om sin roll för individ och samhälle, främja demokrati, jämställdhet och hållbar utveckling.

Kan du beskriva en situation där du upplevt dig själv som, eller där du observerat, en *ledande förskollärare*?

Vilka utmaningar har du mött i förskollärares värdegrundsarbete?

Hur bedömer du din förmåga att leda processer med barngrupper?

Vilka är dina styrkor och dina utvecklingsbehov?

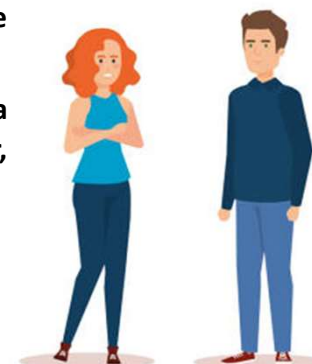
Hur kan och vill du utvecklas vidare mot att bli en *ledande förskollärare*?

De fyra kompetensområdena

Den ämneskunnige förskolläraren

Den ämneskunnige förskolläraren,

- har både bred och fördjupad kunskap om läroplanens olika ämnesområden och hur de kan omsättas i såväl temainriktade som lekinriktade arbetsätt i utbildningen.
- ser varje ämnesområde både som en egen helhet och som en del av ett större sammanhang och kan förhålla sig kritiskt till innehållet.
- skapa lärandesituationer som bjuder in barnen till att uppleva olika ämnesområdens värde och mening samt utvecklar deras olika förmågor, kunskaper och kompetenser.

Kan du beskriva en situation där du upplevt dig själv som, eller där du observerat, *en ämneskunnig förskollärare*?

Hur bedömer du ditt intresse för och engagemang i det ämnesinnehåll/de ämnen du kommer att undervisa i?

Vilka är dina styrkor och dina utvecklingsbehov?

Hur kan och vill du utvecklas vidare mot att bli en *ämnes-kunnig förskollärare*?

De fyra kompetensområdena

Den undervisningsskicklige förskolläraren,

- fångar upp barns intresse, förundran och nyfikenhet i undervisningen.
- använder barns tidigare erfarenheter, förkunskaper och olika sätt att lära för att skapa goda lärandesituationer.
- engagerar och utmanar barn i sitt eget lärande genom lekinriktade och kreativa arbetsätt. I både spontan och planerad undervisning skapar förskolläraren också förutsättningar för ett ömsesidigt lärande och växande.
- använder leken och olika skapande aktiviteter för att utforma varierade, stimulerande och utmanande lärandesituationer med utgångspunkt i läroplanens mål.
- gör medvetna allmäntdidaktiska och ämnesdidaktiska val vad gäller syfte, innehåll, arbetsformer och plats i undervisningen.
- uppmärksammar och följer barns lek, tankar och skapande uttryck över tid för att utvärdera och vidareutveckla sin undervisning och låta både barn och förskollärare få syn på lärandet.

Den
undervisnings-
skicklige
förskolläraren

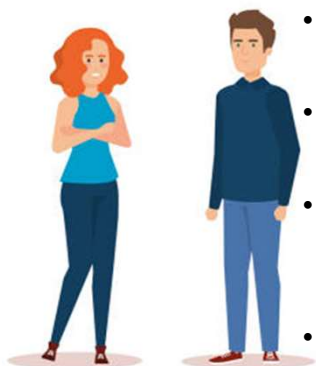
Kan du beskriva en situation där du upplevt dig själv som, eller där du observerat, en *undervisningsskicklig förskollärare*?

Vilka utmaningar har du mött då du observerat eller genomfört undervisning?

Hur bedömer du din förmåga att skapa intresse och nyfikenhet hos barn?
Vilka är dina styrkor och dina utvecklingsbehov?

Hur kan och vill du utvecklas vidare mot att bli en *undervisningsskicklig förskollärare*?

De fyra kompetensområdena

Den lärande förskolläraren,

- har ett reflekterande och undersökande förhållningssätt till undervisningen och den pedagogiska verksamheten i stort.
- drivs av en vilja att förstå och utveckla förutsättningar för lek, lärande och omsorg genom undervisning, organisation och lärmiljöer.
- har förmåga att systematiskt dokumentera, följa upp, utvärdera och utveckla undervisningen och verksamheten på ett konstruktivt sätt tillsammans med kollegor och barn.
- är öppen för ny kunskap och skapar själv erfarenhetsbaserad kunskap genom att systematiskt undersöka, analysera och reflektera över både egna och andras undervisningspraktiker.
- är medveten om sina styrkor och svagheter och har förmåga att identifiera sitt behov av professionsutveckling.
- ser ett kontinuerligt lärande, såväl det egna som det kollegiala, som en självklar del i sin yrkespraktik.

Den lärande
förskolläraren

Kan du beskriva en situation där du upplevt dig själv som, eller där du observerat, en *lärande förskollärare*?

Vilka utmaningar har du mött i förskollärares arbete med att undervisa?

Hur kan du använda självreflektion för utveckling och lärande?
Vilka är dina styrkor och dina utvecklingsbehov?

Hur kan och vill du utvecklas vidare mot att bli en *lärande förskollärare*?